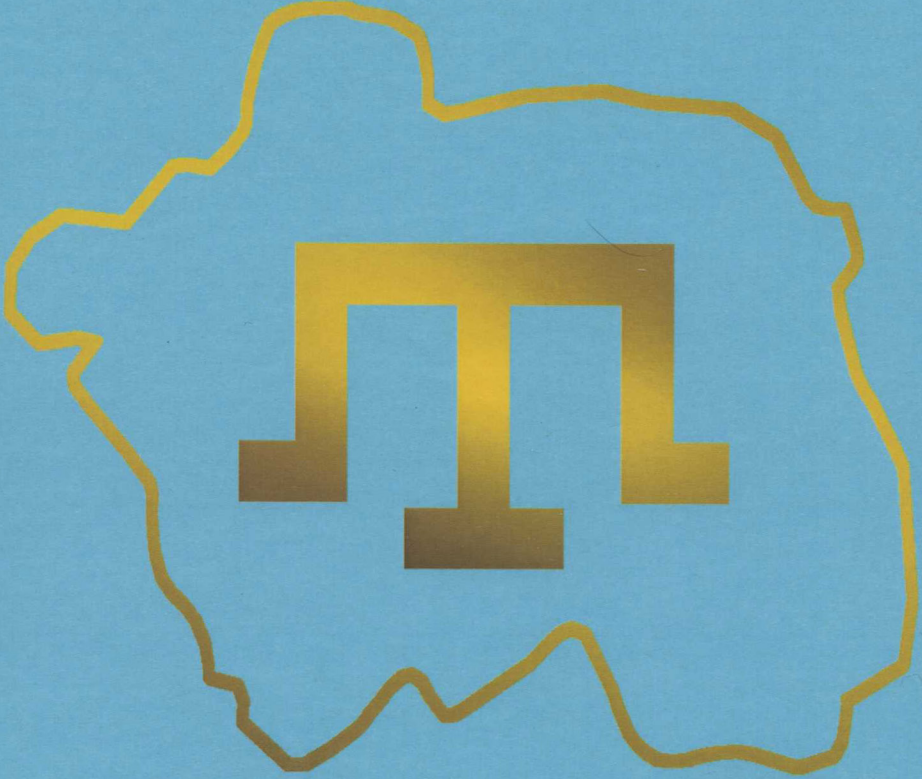

ESKİŞEHİR'DE YAŞAYAN
KIRIM TATARLARININ
SOMUT OLMAYAN
KÜLTÜREL MİRASI

ESKİŞEHİR'DE YAŞAYAN
KIRIM TATARLARININ
SOMUT OLMAYAN
KÜLTÜREL MİRASI

Editör: Doç. Dr. Mehmet Ali YOLCU

ACADEMIA YAYINEVİ

KÜTAHYA-2016

Eskişehir'de Yaşayan Kırım Tatarlarının
Somut Olmayan Kültürel Mirası

Editör: Doç. Dr. Mehmet Ali YOLCU

ISBN: 978-605-4931-35-4

Birinci Basım Ağustos 2016 / Kütahya

Proje Ekibi:

Doç. Dr. Mehmet Ali Yolcu
M. Emin Yıldızlı
M. Emin Dede
Erdem Tazegül
Serkan Köse
Tuğba Gönel Sönmez

İç Tasarım: Dr. Tuğrul Balaban

Kapak Tasarımı

Baskı

Akademi Baskı Merkezi
Seda ASAN GÜRSES
Sertifika No: 28998

Satış ve Dağıtım

Academia Yayınevi
Servi Mah. Derbent Sokak No: 19/A
Merkez/KÜTAHYA
Tel: 0.274.224 41 41
academia.yayinevi@gmail.com

Bu kitap, TÜBİTAK tarafından 114K112 Numaralı "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Bağlamında Kırım Tatar Geleneksel Halk Kültürünün Tespiti ve İncelenmesi: Eskişehir Örneği" adlı TÜBİTAK SOBAG 1001 Projesi kapsamında desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

Sunuş	iii
Önsöz	v
İçindekiler	vii
A. Sözlü Gelenekler ve Anlatımlar	1
1. Destan	2
1. 1. Şora Batır	2
1. 2. Celkıldek Batır	6
1. 3. Ahmet Batır	8
2. Efsane	11
2. 1. Ay ile Güneş	11
2. 2. Arzı Kız	12
2. 3. İbrahim Ethem	12
2. 4. İnsan Ömrü	13
3. Masal	14
3. 1. Sırlar	14
3. 2. Kap Altında Kurtga	19
3. 3. Bey Oğlunun Avı	20
3. 4. Ayı Oğlu Dev Ali	21
3. 5. Keloğlan ve Anası	21
3. 6. Aldatıcı Çoban	22
3. 7. Suya Düşen Balta	22
4. Fıkra	23
5. Sözlü Tarih	26
5. 1. Enver Doğruel	26
5. 2. Ramazan Tekkalmaz	34
5. 3. İnayet (Şevkiye) Şolpan	37
5. 4. Aliye Örtel	38
6. Bilmece	40
7. Tekerleme	41
8. Atasözü ve Deyim	43
9. Türkü	46
10. Ağıt	53
11. Ninni	54
12. Mani ve Şım	56
B. Gösteri Sanatları	63
1. Halk Oyunları	64
2. Çocuk Oyunları	68
3. Kırım Tatar Kuşak Güreşi	74

C. Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenler	77
1. Geçiş Dönemleri	78
1. 1. Doğum	78
1. 2. Sünnet	83
1. 3. Asker Uğurlama ve Karşılama	83
1. 4. Evlenme	84
1. 5. Ölüm	92
2. Kutlamalar, Bayramlar, Dinsel Günler ve Uyg.	95
2. 1. Cıyın	95
2. 2. Arepena	96
2. 3. Navrez (Nevruz)	96
2. 4. Yavur Yüzü	97
2. 5. Hıdırellez	97
2. 6. Yağmur Duası	98
2. 7. Tepreş	99
2. 8. Koç Katımı	101
2. 9. Ramazan Ayı	101
2. 10. Ramazan Bayramı	103
2. 11. Kurban Bayramı	104
2. 12. Aşure Günü	104
D. Doğa ve Evrenle İlgili Uygulamalar	105
1. Halk Hekimliği	106
2. Halk Baytarlığı	111
3. Halk Botaniği	113
4. Halk Takvimi ve Meteorolojisi	115
4. 1. Aylar	115
4. 2. Günler	115
4. 3. Mevsimler	115
4. 4. Hava Tahmini	116
4. 5. Meteorolojik Adlandırmalar	117
5. Halk Ekonomisi	118
5. 1. Tarım	118
5. 2. Hayvancılık	118
5. 3. Tarım Aletleri	119
5. 4. Ölçü ve Tartı Birimleri	122
5. 5. Kışlık Hazırlıkları	123
6. Halk İnançları	124
6. 1. Nazarla İlgili İnançlar	124
6. 2. Uğur ve Uğursuzlukla İlgili İnançlar	126
6. 3. Doğa Olaylarıyla İlgili İnançlar	128

6. 4. Hayvanlarla İlgili İnançlar	128
6. 5. Gün, Ay ve Zamanla İlgili İnançlar	130
6. 6. Diğer İnançlar	130
7. Halk Mutfağı	131
7. 1. Çorbalar	131
7. 2. Ekmekler	133
7. 3. Et Yemekleri	134
7. 4. Hamur İşleri	136
7. 5. Tatlılar	142
7. 6. İçecekler	145
7. 7. Süt Ürünleri	146
7. 8. Turşular	146
7. 9. Mutfak Araç ve Gereçleri	147
E. El Sanatları Geleneği	149
1. Geleneksel Meslekler	150
1. 1. Demircilik	150
1. 2. Saraçlık	151
1. 3. At Arabacılığı	151
1. 4. Arıcılık	152
2. İşleme ve Nakış	154
3. Giyim Kuşam ve Süslenme	156
4. Geleneksel Alet ve Eşyalar	158
5. Halk Mimarisi	159
Kaynak Kişiler	160
Alan Çalışmasından Fotoğraflar	165

E. EL SANATLARI GELENEĞİ

Hazırlayan: Serkan KÖSE

1. GELENEKSEL MESLEKLER

Küreselleşmenin yoğun etkilerine maruz kalan 21. yüzyıl dünyasında ulusal ve yerel değerler, kültürel ifade çeşitlilikleri çok hızlı bir biçimde ortadan kalkma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Küreselleşme olgusunun getirdiği tek tipleşme, bilgi toplumunun kitle iletişim araçlarıyla yaratılmakta, küresel ölçekte ekonomik belirleyiciliği üstlenen ülkelerin sınırlarını çizdiği popüler kültür öğeleri, kültürel ifade çeşitliliklerinin alanını daraltmaktadır. Bu bağlamda UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesiyle dünya üzerinde koruma altına alınmaya çalışılan alanlardan biri de geleneksel mesleklerdir. Üretim-tüketim ilişkilerinin değişmesi ve sanayi devrimi sonrası makineleşmeyle beraber geleneksel üretim, hızla ortadan kalkma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Kırım Tatar topluluğu içinde geleneksel meslekler hem geçmişte hem de bugün son derece azdır. Çiftçiliğin bu topluluk içinde yaygın olması, diğer mesleklerin gelişmesine neden olmuştur, denilebilir.

1. 1. Demircilik

Demircilikte imalat ham demirin kesilmesiyle yapılmaktadır. Demirin su alması için içinde çelik olmaması gerekmektedir. Kırım Tatar köylerinde, demirci ustalarının babası ya da piri olarak Davut peygamberin adı geçmektedir. Günümüzde Kırım Tatarlarında çok az sayıda demircilikle ilgilenen usta bulunmaktadır. Bu ustalar, daha çok pulluk yapımı ve tamiri için demircilikle uğraşmaktadır. Güllüce köyünde, demirci ustası Feridun Arol Kırım Tatarıdır. Demirciliği at arabacılığı ustası olan babasından öğrenmiştir. Yaşayan demirci ustası, pulluk imalatı ve tamiri yapmaktadır.

Eskiden elektrik olmadığı için pulluk, benzinli motorlar kullanılarak yapılırdı. O zamanlarda pulluk yapımı için 4-5 kişinin çalıştığı ifade edilmektedir. Pulluk yapımına, 8-10 mm. ebadında alınan tabla sacların çizilip şekillendirilerek oksijenle kesilmesiyle başlanır. Preslenip duruma göre kalıp takılır. Ateş taş kömürüyle yakılır. Taşkömürü Konya'da satılmakta ve yüklü miktarlarda nakliye edilmektedir. Feridun Usta, demirciliği ustası olan babasından öğrendikten sonra pulluk yapımını kendi kendine öğrenmiştir. Eskiden tohum makinesi imalatı ve römork imalatı da yapmıştır.

Günümüzde, Kırım Tatarları arasında demircilik mesleğiyle ilgili olarak yetişen çırak yoktur. Son sekiz senedir yanında çırak çalıştırmamış olan son demirci ustalarından Feridun Arol, bu durumun sebebi olarak gençlerin mesleğe ilgisizliğini göstermektedir. (KK: 56).

1. 2. Saraçlık

Saraçlığın hammaddesi deridir. Genellikle kalın deriden binek hayvanlarının koşum takımlarının yapıldığı sanat olarak geçen saraçlık günümüzde kaybolmaya yüz tutmuş meslekler arasında yer almaktadır. Kırım Tatarları arasında saraçlık mesleğini sürdüren sadece bir usta bulunmaktadır: Ramazan Tekkalmaz. 1931 doğumlu Ramazan Usta, Romanya'dan Türkiye'ye göç etmiştir ve bu göçü bizzat hatırlamaktadır. Küçük yaşlarda bir usta yanına verilen Ramazan Usta, burada saraçlığı öğrenmiştir.

Günümüzde sanatını deri çantaları, silah kılıfları ve deriyle ilgili kullanılan eşyaların tamirini yaparak sürdürmektedir. Kendisinden sonra bu mesleği yapacak bir kişinin olmamasını yeni neslin başka mesleklere yönelmesine bağlayan Ramazan Tekkalmaz, Kırım Tatarları arasında bu mesleği icra eden son temsilci olarak görülmektedir. (KK: 152).

1. 3. At Arabacılığı

Kırım Tatarları arasında eskiden at arabası yapımı üzerinde uğraşan ustalar vardı. Günümüzde bu mesleği icra eden usta neredeyse hiç kalmamıştır. At arabacılığı mesleğini icra etmeyen ancak daha önce bu mesleği yapmış yaşayan ustalarla görüşme yapılmıştır. Hem demirci ustası hem de at arabacılığıyla uğraşan Feridun Arol, at arabasının çemberine "şına" adı verildiğini ve şına'nın 12 mm. ebadında bir demirden oluştuğunu belirtmiştir.

Bununla birlikte Kırım Tatarları arasında Muammer Yetişkul, eskiden ünlü at arabası yapımı ustalarından birisidir. (KK: 56).

1. 4. Arıcılık

Kırım Tatarlarının geleneksel meslekleri arasında arıcılık da vardır. Arıcılıkla uğraşan Erdinç Yalçınkaya, haziran ve temmuz aylarında arıdan “oğul” alındığını, ancak arıcıların arının oğul vermesini istemediğini, çünkü oğul veren kovandan bal alınmayacağını ifade eder. Bu sebeple mümkün olduğunca kovana oğul verdirilmemeye çalışılır. Arılar, ana arı yaşlı olduğunda, kovan sıkışık olduğunda ya da yiyecek yetmediğinde oğul verir.

Arının bulunduğu coğrafyaya ve çevredeki çiçek çeşitliliğine bağlı olarak bal çeşitleri oluşur. Bunlar akasya, ıhlamur, çam, yonca vb.dir. Güllüce köyünde daha çok ayçiçeği balı bulunmaktadır.

Kış bitiminde arılar beslenir, ana arı yumurta yapar ve 21 günde işçi arı çıkar. İlk yirmi gün kovan içindeki hizmetlerde çalışır; petek bakımı yapar, yavruların bakımını yapar, dışarıdan getirilen poleni biriktirir. Bir sonraki 20 günde “tarlacı” olur ve çiçeklerden bal özü veya polen toplar. Bir işçi arının ömrü yumurtaya düştüğü andan itibaren 60 gündür. Ana arı ise yedi seneye kadar yaşayabilmektedir, ancak en verimli zamanı iki senedir. Bu sebeple iki senede bir ana arıyı değiştirmek gerekir.

Kovanların bakımları ve temizliği ateşle yapılır. Bahar ayında arılar kovandan çıktığında kovanlarının değiştirilmesi gerekir; değiştirilmezse kovanda nem oluşur. Değiştirilen kovanlar, pürmüz vasıtasıyla yakılır ve sonra çamaşır suyu katılmış suyla temizlenir. Bir sonraki sene kovanlar, temizlenmiş kovanlarla değiştirilir. Arıların bakımı ise ortalama haftada bir kez yapılır.

Yeni kovan yapılırken, ayrılacak olan kovandan üç dört çıta arı alınır. Bu çıtaların içerisinde günlük yumurtalar bulunur. Daha sonra işçi arılar kovanda ana arının olmadığını fark eder. Günlük yumurtalardan bir tanesini seçen işçi arılar bu yumurtayı daha fazla arı sütüyle besler, ona özen gösterirler. Normal işçi arılar, arı sütüyle üç gün beslenirken ana arı seçilmiş yumurta yedi gün beslenir. Ana arı kovandan 16 gün sonra dışarı çıkarak çiftleşir ve yumurtlamaya başlar. İki senede bir değiştirilen ana arı öldürülür. Öldürülmediği takdirde kovanda bölünmeye ve kargaşaya sebep olur. Kovanı yöneten aslında işçi arılardır; çünkü ana arı verimsiz hale geldiğinde değiştirebilir. Öldürdükleri ana arıyı işçi arılar kovandaki uçuş tahtasına bırakırlar. (KK: 48).

2. İŞLEME VE NAKIŞ

Kırım Tatarlarında günlük hayatta kullanılan el işlemlerinden çeyiz olarak sunulan özel işlemlere kadar işleme ve nakış işinin birçok örneğine rastlanmaktadır. Kırım Tatar kadınlarının zihin dünyasının birer yansıması ve kendilerine ait bir üslupla naksettikleri el işleri çeşitli motiflerle süslenmiştir.

Eskişehir’de yaşayan Kırım Tatarlarında etaminle işlenen ve “sarma” adı verilen el işleminin meşakkatli bir uğraşla elde edildiği görülmüştür. Kenarı iğne oyali ve çeşitli renklerden oluşan başörtüsüne “grep” ya da “krep” adı verilmektedir. Tatarcada “greptomar” şeklinde ifade edilen grepler, düğünlerde oğlan tarafına verilir. Bununla birlikte, gelin ve sünnet odasının süslenmesinde, cibinliğin üstünde kullanılmaktadır. Grepler, birbirine bağlanarak süsleme malzemesi olarak kullanılır. (KK: 76; KK: 89; KK: 159).

İğne aracılığıyla ipin işlenmesini “kerya-gergef” ya da “kerkef” adlarıyla ifade eden Kırım Tatarları yaptıkları gergefleri duvara çerçeveletip asmaktadır. İki insanın karşılıklı dört ayaklı bir tahta sehpanın ortasında saf ipeğin üzerine gererek de yaptıkları gergef günümüzde kaybolmaya yüz tutmuş el işi eserler arasında yer almaktadır. (KK: 13; KK: 120).

Kırım Tatarları arasında etamin ve çuval üzerine işlenen halılar vardır. Bu halıların üzerine Kırım’dan manzara resimleri işlenmiştir. Duvara süs olarak asılmakta olan bu halı, günümüzde yapılmamaktadır. (KK: 30; KK: 66).

Duvara çerçeve yapılarak asılan bir başka el işi örneği ise kanaviçedir. Kanaviçeleri günümüzde yapan çok az sayıda kişi vardır. Ancak hâlâ duvarlarda kanaviçenin bulunması söz konusudur. Kanaviçelerde sümbül, gül, papatya gibi çiçeklerin yanı sıra çeşitli ağaç motiflerinin de işlendiği görülmektedir. (KK: 180).

“Çevre” adı verilen kare biçiminde işlenen el işi ile iki kenar biçiminde işlenen ve “şerbenti” adıyla ifade edilen el işlemleri de vardır. (KK: 97; KK: 138).

3. GİYİM KUŞAM VE SÜSLENME

Kırım Tatarlarının günlük hayatta kullandıkları giysilerin başında “şalışal” gelmektedir. Şalışal, kadınların kullandıkları ve yünden yapılan bir örtüdür. Bununla birlikte kadınların eskiden kullandıkları “şalvar” vardır ki bu, geniş ve rahat kullanımı olan bir giysidir. Kırım Tatar geleneksel el sanatlarından grepler düğünlerde kadınların boyunlarına taktıkları giyim kuşamlar arasında da yer almaktadır.

Günlük hayatta Kırım Tatar kadınlarının kullandığı giyim kuşam arasında “marama” önemli bir yere sahiptir. El işi ile yapılan maramalar başörtüsü olarak kullanılmaktadır. Marama, özellikle düğünlerde gelini getiren ve “kudayı” olarak adlandırılan kişilerin oğlan evindekilere verdikleri bir el işidir. Bununla birlikte Kırım Tatar kızlarının çeyizlerinde maramaların yer aldığı bilinmektedir. Maramalar, Kırım Tatar geleneksel motifleriyle süslenmiştir ve kenarları iğne oyalıdır. (KK: 138).

Kırım Tatar kızları eskiden saçlarına kına yakarlar, kınanın rengini tutturmak için de içerisine ceviz yaprağı ve çay koyarlardı. Bu süslenme âdeti günümüzde artık uygulanmamaktadır. Diğer yandan Kırım Tatar kadınları özel günlerde ve gecelerde “keribar” adını verdikleri kolyeleri takarlar. Günümüzde çok az da olsa keribarı takan Kırım Tatarı kadın vardır. (KK: 22).

Kırım Tatar erkeklerinin geleneksel kıyafetleri “gömlek, kölek, cepken, kuşak, kalpak ya da fes”tir. “Kölek” adı verilen giysi gömleğin içine giyilen ve günümüzde

atletten biraz daha uzun diz hizasına kadar gelen iç giysisidir.

Kölek dokunarak yapılır. Cepken ise genellikle pamuklu kumaştan elde edilir ve gömleğin üzerine giyilerek pantolonun içine girecek şekilde giyilmektedir. Cepkenin kolları kısa ve dar olmakla birlikte önden düğmeleri vardır. Kırım Tatarları cepkenin üzerine ise “çekmen” adı verilen yünlü ku-

maştan

yapılan uzun kaftan giyerlerdi. Kırım

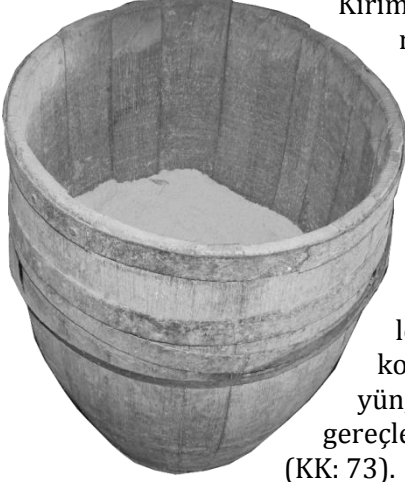
Tatar düğünlerinde damadın giydiği gömleğe mintan adı verilmektedir ki mintan el işlemeli olarak yapılır.

Kırım Tatarlarına özgü yünden yapılan ve başa takılan “kalpak” da geleneksel giysiler arasında yer almaktadır. Kalın kumaştan elde edilen ve gençlerin yaşlılara göre daha parlak renkli olarak bellerine taktıkları kuşak Kırım Tatarlarının geleneksel kuşamı olarak bilinmektedir. Kırım Tatarlarının geleneksel erkek giyim kuşamı günümüzde kullanılmamaktadır. Bu geleneksel giyim kuşamların genellikle halk oyunları gösterilerinde giyildiği gözlemlenmiştir. (KK: 89; KK: 183).

4. GELENEKSEL ALET VE EŞYALAR

Kırım Tatarları Türkiye'ye gelirken biçerdövere benzer orak makinesini de getirmişlerdir. Atların arkasına bağlanan ve demirden oluşan orak makinesini günümüzde kullanan olmamakla birlikte herhangi bir örneğine de rastlanmamıştır. Bununla birlikte Kırım'dan harman taşı da getirilmiştir. (KK: 96).

Kırım Tatarlarının elektrik olmadığı zamanlarda özellikle etleri "meth" adı verilen fıcılara tuzla birlikte basarak sakladıkları bilinmektedir. Yine aynı sebeple eskiden aydınlanma, "fenerlikler", "gaz lambası" ve "lüküs" adı verilen araçlarla sağlanırdı. (KK: 73).

Kırım Tatarlarında "urşak" adı verilen yün eğirme aleti vardı. Urşak ile koyun tüyünden yün yapılırdı. Eskiden yün, örme çorap, fanila gibi çeşitli giyim gereçlerinin de yapıldığı bilinmektedir. (KK: 73).

5. HALK MİMARİSİ

Eskişehir’de köylerde yaşayan Kırım Tatarlarının evlerinin temeli “dolma” denilen toprakla doldurulur ve evin yüzü, genellikle “küdoğuş”a (güney) doğru bakmaktadır. Evler, yapı itibariyle uzun ve geniş bahçeye sahip olmakla birlikte tek katlıdır. Evlerin uzun olmasının sebebi evde bulunan erkeğin evlendiği zaman baba evinin hemen bitişiğine ev inşa etmesidir. Dolayısıyla ailenin genişlemesiyle aynı bahçe içine ev inşa etme söz konusudur. Genellikle kerpiçten yapılan evlerin çatıları kamışın üzerine atılan saman ve topraktan elde edilen çamurla örtülür. Eskişehir’de yaşayan Kırım Tatar köylerinde yapılan alan araştırmalarında sadece bir köy haricindeki (Karaçobanpınarı) diğer köylerin ovada bulunduğu tespit edilmiştir.

Geleneksel Kırım Tatar evlerinin bölümleri şu şekildedir: “İşger” (oturma odası), “ayat” (hayat), “aşkana” (mutfak), “misafir odası” ve “hamam” (banyo). İşger, daha çok kış aylarında kullanılan bölümdür. Ayat ise yaz aylarında ve evin giriş kısmında bulunan bölümdür. Tuvalet, evin bahçesine yapılır. Evin mimarisi, bütün odalara girişlerin olması şeklinde tasarlanmıştır. Aşkana, ayatın hemen yanında bulunmaktadır. Hamam ise genellikle işgerin bulunduğu odanın bitişiğinde yer alır.

Kırım Tatarlarının geleneksel evlerinde ısınma “peş” adı verilen sistemle sağlanmaktaydı. Peşlerde hem sıcak su hem de “şö-yün kazan” adı verilen kazanlarda ekmek, yemek gibi ihtiyaçların karşılanması sağlanır. Peşler genellikle evin ayat denilen yerinde olur ve işger kısmıyla birlikte ayatı da ısıtır. Dolayısıyla peş, ayat denilen yerde yakılarak işgeri ısıtmaktadır. Kırım Tatar köylerinden Karakaya’da sadece bir evde peş bahçeye yapılmış olup buradan eve ısının verildiği gözlemlenmiştir.

Köylerde yaşayan Kırım Tatarları çiftçilikle uğraştıkları için evlerinin bahçelerinde tarım mahsullerinin konulduğu ambarlar vardır. Ambarlar ile birlikte tarım aletlerinin de ayrı bir odada korunduğu tespit edilmiştir. Geleneksel Kırım Tatar evlerinin bahçeleri bu yüzden büyük olmaktadır. (KK: 14; KK: 70; KK: 73; KK: 118; KK: 128; KK: 197).

ESKİŞEHİR'DE YAŞAYAN KIRIM TATARLARININ SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASI

Somut olmayan kültürel miras, toplumsal değerlerin geçmişten günümüze aktarılarak taşınmasının “somut” ve somut olmayan” şeklinde adlandırılabilen ikili bir yönü olduğunu göstermiştir. Somut olmayan kültürel miras olarak nitelendirilebilecek kültürel unsurlar, sadece ulusal ölçekte değil, aynı zamanda insanlığın ortak değeri olarak da kabul edilmektedir. Kuşaktan kuşağa aktarılan bu kültür unsurları, ihtiyaçlardan ortaya çıkmış, zamanla gelişerek halkın ortak estetik anlayışını yansıtan öğeler olmuşlardır. 20. Yüzyılın sonlarına doğru halk kültürlerinin koruma altına alınması fikirleri tartışılmıştır. Bu gelişmeler sonucunda, küreselleşmenin tehdit ettiği yerel halk kültürleri, UNESCO'nun 2003 tarihinde kabul ettiği Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'yle yeniden dünya kamuoyunun dikkatini çekmiştir. Bu sözleşmeyle dünyadaki kültürel ifadelerin çeşitliliğine yönelik tehditlerin başında olan küreselleşmeye karşı koruma programlarıyla halk kültürlerinin koruma altına alınması, uygulamalı folklor müzeleriyle bu kültürlerin yaşatılmaya çalışılması öngörülmektedir. Sözleşme, koruma kriterlerini tanımlamaktadır ve bu kriterlere göre taraf ülkeler, halk kültürlerini aynı zamanda insanlığın somut olmayan kültürel mirası olarak kabul edeceklerdir.

ISBN 978-605-4931-35-4

9 786054 931354

ACADEMIA YAYINEVI